

မာတိကာ

နိဒါန်း	၅
၁။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ	၁၁
၂။ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်များ	၂၆
၃။ နာမကာယဂုဏ်တော်	၅၀
၄။ ကျင့်မြတ်သုံးဖြာ စရိယာ	၈၇
၅။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာပွားများနည်း	၁၁၈
၆။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိပွားများရကျိုးများ	၁၄၉
၇။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုများ	၁၈၀
၈။ ဂုဏ်တော်အကျိုးများ	၁၉၅

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် ‘ဣတိပိသော ဘဂဝါ’ စသည်ဖြင့် ဘုရားဂုဏ်တော်များကို ငယ်စဉ်တောင်ကျေး ကလေး ဘဝကတည်းက ရခဲ့ကြ၏။ သို့သော် ‘ဘုရားဂုဏ်တော် ဘယ်နှပါးရှိသလဲ၊ ရေတွက်ပြစမ်းပါ’ ဟု ဆိုလျှင် အချို့ လူလတ်ပိုင်းများပင် အတော် ခဲယဉ်းစွာ ရေတွက်ရသည်ကို မကြာခဏတွေ့ရ၏။ ဂုဏ်တော်များ၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့် ပတ်သက်၍မူ တစ်ပါး၊ နှစ်ပါး၏ အဓိပ္ပာယ်အတိုမျှကိုပင် သိသူ အလွန်ရှား နေ၏။ ပါဠိသက်သက်ရရှိမှုဖြင့် ဘုရားကို မည်သို့မျှ ကြည်ညိုတတ်မည် မဟုတ်ပါ။

ဂုဏ်တော်ပါဠိ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာလိုသိပါမှ ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညိုတတ်မည်။ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်များကို ကောင်း စွာ သိပြီး ဘုရားရှင်ကိုကြည်ညိုမှ မိမိဆောက်တည်ထားသော သရဏဂုံ သည် ဖြူစင်အားကောင်းမည်၊ ခိုင်မာမည်၊ အစွမ်းထက်မြက်မည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း မိမိတို့ ကိုးကွယ်နေသော မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဂုဏ် တော်ကိုးပါးကို အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ သိရမည်ဖြစ်၏။ သိစေချင်၏။

ယခုခေတ်၌ လူကြီးလူငယ် လူရွယ်လူလတ်တို့သည် စေတီပုထိုး

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ

ဧရပ်တန်ဆောင်း သိမ်ကျောင်းတို့၌ စိပ်ပုတီးကိုင်ပြီး ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းပွားများနေကြသည်ကို တွေ့နေရ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ‘အရဟံ၊ အရဟံ’ စသည်ဖြင့် မနားတမ်း ပါဠိချည်းသက်သက်ကို ရွတ်ဆိုနေကြရာ သူတို့၏ ရွတ်ဆိုမှုမှာ မန္တန်ရွတ်နေသူများနှင့် တူနေ၏။

အမှန်မှာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမထဘာဝနာသည် ဂုဏ်တော်၏ အဓိပ္ပာယ် ကို စိတ်ဖြင့်သာအောက်မေ့ပွားများရသည့် ဘာဝနာမျိုးဖြစ်၏။ ဂုဏ်တော် ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာလိုမသိ၍ ဂုဏ်တော်ကို မအောက်မေ့နိုင်ဘဲ ရွတ်ဆို နေရုံမျှဖြင့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာစစ်စစ်ဖြစ်ဖို့ ခဲယဉ်း၏။ သို့ဖြစ်၍ ပါဠိနှင့် အနက်တွဲဖက်ပြီး ဂုဏ်တော်များ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖြည်းဖြည်းချင်း ဆင်ခြင် အောက်မေ့ပွားများမှ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာစစ်စစ်ဖြစ်ကြောင်းကို ထိုပုဂ္ဂိုလ် တို့အား သိစေချင်ပါ၏။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာစစ်စစ်ကား လောကီလောကုတ္တရာနှစ်မျိုးလုံး၌ တန်ခိုးစွမ်းအင် အကျိုးအာနိသင်ကြီးမားလှ၏။ ‘သမထဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း လေးဆယ်တို့တွင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ အတုမဲ့ ဖြစ်၏။ ဤဘာဝနာကိုပွားများလျှင် ပွားများသူ၏ စိတ်အလိုဆန္ဒ အကြံ အစည်ဟူသမျှ အားလုံးပြည့်စုံမည်’ ဟု ပဒုမုတ္တရ ရှင်တော်ဘုရား ဟော ကြားထား၏။ ဤအတိုင်း အကျိုးတရားများ ခံစားနိုင်ကြရအောင် ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်အပေါင်းတို့အား ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကို ဗုဒ္ဓနည်းကျကျ အား ထုတ်တတ်စေချင်၏။

ထို့ပြင် ဘုရားဂုဏ်တော်များပါရှိသည့် ဘုရားရှိခိုးများကို ဂုဏ်တော် အပေါင်းကို ထုတ်ဖော်ချီးကျူး၍ ကြည်နူးသောစိတ်အစဉ်ဖြင့် ဆင်ခြင် အောက်မေ့ရှိခိုးသူတို့မှာလည်း ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာစစ်စစ် ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ အထူးသဖြင့် ကျေးဇူးရှင် ကျိုးသဲလေးထပ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသား တော်မူခဲ့သော ပကိဏ္ဍကနမက္ကာရအစိန္တေယျကြီးခေါ် ဘုရားရှိခိုးကြီးမှာ

နိဒါန်း

ဘုရားဂုဏ်တော်များ စုံလှ၏။ စာရေးသူတို့ ငယ်စဉ်ကတည်းကရ၍ ရှိခိုး ခဲ့သော ဘုရားရှိခိုးကြီးဖြစ်၏။

တစ်ချိန်က စာရေးဆရာ ဒါရိုက်တာဆရာကြီးဦးသုခနှင့် စကား လက် ဆုံကျခဲ့ရာ ထိုဘုရားရှိခိုးကြီးအကြောင်းရောက်သွား၏။ ဆရာကြီးက ‘သူ ကလေးဘဝကပင် ဘုရားရှိခိုးကြီးကိုရခဲ့ရာ ရသည့်အချိန်မှစ၍ နေ့စဉ် ထို ဘုရားရှိခိုးကြီးဖြင့် ဘုရားရှိခိုးခဲ့သည်မှာ ယခုအချိန်အထိဖြစ်သည်။ ကျွန်တော် ရဲ့ စာရေးဆရာဘဝ၊ ဒါရိုက်တာဘဝတို့၌ အောင်မြင်မှုများ ရခဲ့သည်မှာ ထိုဘုရားရှိခိုးကြီးဖြင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ ဘုရားရှိခိုးခဲ့သည့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ၏ တန်ခိုးစွမ်းအင်အာနိသင်ဖြစ်မည်ဟု ယုံကြည်သည်။ ယုံကြည် သည့် အတိုင်း အများပြည်သူတို့ ရှိခိုးနိုင်ကြရန် ဘုရားရှိခိုး စာအုပ်ကလေး များ ရိုက်နှိပ်ကာ စာအုပ်ပေါင်း ထောင်ပေါင်းများစွာ တိုင်းပြည်သို့ ဓမ္မဒါန ပြုနေပါသည်’ ဟု အားပါးတရပြောကြားခဲ့သည်ကို နာကြားခဲ့ရဖူး၏။

ဆရာကြီး၏ပြောကြားချက်သည် ‘ဤဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကို ပွား များလျှင် ပွားများသူ၏ စိတ်အလိုဆန္ဒ၊ အကြံအစည်ဟူသမျှ၊ အားလုံး ပြည့်ဝအောင်မြင်ရမည်’ ဟူသော ပဒုမုတ္တရဘုရားဟောနှင့်ညီညွတ်သဖြင့် အမှန်စင်စစ် ယုံကြည်ရမည့်အချက်များ ဖြစ်ပေသည်။

ဤသည်တို့မှာ ‘ဤဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာစာအုပ်’ ကို စီရင်ရေးသား ဖြစ်အောင် ဖန်တီးပေးသော အကြောင်းရင်းနိဒါန်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

မိတ်ဆက်လွှာ

ဤစာအုပ်ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း အကြောင်းရင်းနိဒါန်းကို တင်ပြပြီးသည့် နောက် စာဖတ်ပရိသတ်အား ဤစာအုပ်နှင့်မိတ်ဆက်ပေးလိုပါသေးသည်။

ဤစာအုပ်တွင် အခန်း (၇) ခန်းပါရှိရာ အခန်း (၁) မှ (၄) အထိတို့ တွင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာနှင့်ပတ်သက်၍ မှတ်သားဖွယ်၊ အဓိပ္ပာယ်

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ

အကျယ်နှင့် မြတ်ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်၏ ရူပကာယဂုဏ်တော်၊ နာမကာယ ဂုဏ် တော် စသော ဂုဏ်တော်အသွယ်သွယ်တို့ကို ဂုဏ်ရသမြောက်အောင် စာ ပန်းချီခြယ်ထားရာ စာရှုသူများမှာ ဖတ်ရှု၍မဝနိုင်အောင် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ် ဘုရားအား သဒ္ဓါကြည်စိတ်များ တဖွားဖွားဖြစ်ပွားလာပါလိမ့်မည်။

မှန်ပါသည်။ ဘုရားရှင်၏ အရဟံ စသော ဂုဏ်တော်များကို မအောက် မေ့ မပွားများမီ မိမိတို့ကိုးကွယ်နေသော ဘုရားရှင်အပေါ်၌ ကြည်ညို စိတ်များဖြစ်ပေါ်ထားမှ မိမိတို့ပွားများစီးဖြန်းသော ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ပို၍အင်အားရှိ၏။ ပို၍တည်ငြိမ်၏။ ပါမောဇ္ဇ (ရှင်လန်းခြင်း)၊ ပီတိ (ဝမ်းသာခြင်း)၊ ပဿဒ္ဓိ (ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းအေးခြင်း) စသည်တို့ ဖြစ် လွယ်၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာပွားများနည်း (အခန်း-၅) ကို မလေ့လာ မပွားများမီ အဆိုပါ ရှေ့ပိုင်း အခန်းလေးခန်းကို ထပ်တလဲလဲ ဖတ်ကြားပြီး ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညိုပါဦးဟု မှာကြားလို၏။

အခန်း (၅) ၌ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာစစ်စစ်ဖြစ်အောင် ပွားများပုံ ပွား များနည်းကို ကျမ်းဂန်လာသည့်အတိုင်း စနစ်တကျ ဖော်ပြထားသည်ကို လေ့လာဖတ်ရှုရပါလိမ့်မည်။ အထူးသဖြင့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာလာ အရှင် အာနန္ဒာမထေရ်၏ ပွားများနည်းကို နည်းမှီ၍ ‘ပုတီးနှင့်ပွားနည်း၊ ပုတီးလွတ် ပွားနည်း’ ဟု နည်းနှစ်မျိုး လမ်းညွှန်ထားရာ ပုတီးလွတ်ပွားနည်းမှာ ဆင်ခြင် အောက်မေ့ရာ၌ အတော်အတန်အာရုံစိုက်ရ၍ ပို၍သမာဓိ ရသောနည်း ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်နည်းကို ပွားများနိုင်ပါလျှင် ဥပစာရ သမာဓိ အထိရနိုင်၍ ‘မြတ်ဗုဒ္ဓဂုဏ် ကိုယ်လုံးခြုံ’ ပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ပုတီးလွတ် ပွားနည်းများကို ပိုပြီးဂရုတစိုက်ပွားများပါဟု တိုက်တွန်းပါသည်။

အခန်း (၆) နှင့် (၇) တို့၌ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာတန်ခိုးစွမ်းအင် အကျိုး အာနိသင်တို့ကို စာဖတ်ပရိသတ်များ စာတွေ့မှ ကိုယ်တွေ့အဖြစ် အားထုတ် ချင်လာအောင် ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာလာအကျိုးများ၊ ဝတ္ထုသာကေများ၊

နိဒါန်း

၉

၁၀

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ

သမိုင်းလာဖြစ်ရပ်အမှန်များနှင့် မျက်မှောက်ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုများဖြင့် တန်ဆာဆင်၍ အမှန်အတိုင်း ရေးသားတင်ပြထားရာ ထိုအကျိုးများ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်များကိုအားကျပြီး စာရှုသူများ အသိတရားမှ အကျင့်တရားသို့ တက် လှမ်း ဖြစ်အောင် တက်လှမ်းနိုင်ကြပါစေဟု ဆန္ဒမွန်ပြုလိုက်ရပေသည်။

ဓမ္မာစရိယ ဦးအေးနိုင် (ဘီအေ)

မဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဇေ

အခန်း (၁)
ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ၌ ဗုဒ္ဓ-ပုဒ်၊ အနုဿတိပုဒ်၊ ဘာဝနာ-ပုဒ်၊ သုံးပုဒ် ပါဝင်သည်။

ထိုတွင် ဗုဒ္ဓဆိုသည်မှာ မနိုင်းယုဉ်နိုင်သော ဂုဏ်တော်အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍ ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သော ဘုရားရှင်တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တော် ဩပုံဖြစ်၏။ သို့သော် ဤနေရာ၌ ခန္ဓာကိုယ်တော်တွင်တည်ရှိသော အရဟံ-စသည် ဂုဏ်တော်များကို ဥပစာအားဖြင့် ‘ဗုဒ္ဓ’ ဟု ခေါ်၏။

အနုဿတိ-ကား အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်အောက်မေ့ခြင်း = သတိ ဖြစ်၏။ ထိုသတိကို မိမိသန္တာန်၌ အကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်ပွားအောင် အားထုတ်မှုကို ‘ဘာဝနာ’ ဟုခေါ်၏။

ထို့ကြောင့် ‘ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ’ ဆိုသည်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ အရဟံ-အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့ကို အာရုံပြုကာ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် အောက်မေ့ခြင်းသတိကို အဓိပ္ပာယ်ရည်၍ ‘ဇတံ=ဤဗုဒ္ဓါနုဿတိဟူသော အမည်သည်၊ ဗုဒ္ဓဂုဏာရမ္မဏာယ=မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်များလျှင် အာရုံရှိသော၊ သတိယာ=အောက်မေ့ခြင်းသတိ၏၊ အဓိဝစနံ=အမည်တည်း’ ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌ ဥပစာအဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုထားခြင်းဖြစ်၏။

[ဆောင်ပုဒ်-အဓိဝစနံ၊ နာမံရှိရာ ဥပစာ၊ မြစွာဉာဏ်ဖြင့်ရှု]

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ

ဤဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကား စီးဖြန်းပွားများ အားထုတ်ရန် အလွန်လွယ်ကူ၏။ လွယ်ကူသဖြင့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကို ပွားများ အားထုတ်သူ အလွန်များကြ၏။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ရွှေတိဂုံ၊ ဆူးလေ၊ ဗိုလ်တထောင် စသော စေတီတော်များ၌ စိပ်ပုတီးဖြင့်တရားအားထုတ်နေသူများမှာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းပွားများနေသူများဖြစ်ကြ၏။ ပွားများရန် လွယ်ကူသော်လည်း ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာစစ်စစ်ဖြစ်နိုင်ရန် မိမိပွားများသည့် ဂုဏ်တော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မြန်မာလိုသိထားရန် အထူးလိုအပ်၏။ ဂုဏ်တော်ပါဠိကို နှုတ်ကရွတ်ဆိုသည်ဖြစ်စေ၊ စိတ်ဖြင့် အောက်မေ့သည်ဖြစ်စေ ထိုဂုဏ်တော်ပါဠိ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို နှလုံးသွင်း အောက်မေ့ရ၏။ ပါဠိရောအနက်ပါ နှစ်မျိုးလုံး တွဲဖက်အောက်မေ့ပွားများနိုင်လျှင် ပိုကောင်း၏။

ဘုရားရှိခိုးခြင်းနှင့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ

မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်ကြသည့် ကျွန်ုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ဗုဒ္ဓတရားတော်များ၏ လမ်းညွှန်တော်မူချက်အတိုင်း ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားအား ရိုသေမြတ်နိုး လက်အုပ်ချီမှီး ရှိခိုးပူဇော်လေ့ရှိကြ၏။

အထူးသဖြင့် မြန်မာလူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် မွေးဖွားလာသည့် အချိန်အခါကပင် ရတနာသုံးပါး ဦးထိပ်ထား၍ မွေးဖွားလာကြသည်ဟု မင်္ဂလာယူလေ့ရှိကြသည်။ ရှေးအခါက မြန်မာကြီးများသည် သားသမီး မွေးဖွားလာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ‘ရတနာသုံးပါး၊ ဦးထိပ်ထား၍၊ မာတာမိခင်၊ ဖွားသန့်စင်သည်၊ ခေါ်တွင်စရာ၊ အမည်မှာကား-’ စသည်ဖြင့် ဇာတာရက်ချုပ်ပြုလုပ်ကာ အမည်ကိုပါ ပေးလေ့ရှိကြ၏။

မိဘနှစ်ပါးတို့သည် မိမိတို့သားသမီးကလေးများ ထိုင်တတ် စကားပြောတတ်သည့်အချိန်မှာပင် ဦးချကန်တော့နည်းနှင့် ဘုရားရှိခိုးများကို

လက်တွေ့နှုတ်တိုက် သင်ပေး ချပေးလေ့ရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် များတွင် ရတနာသုံးပါးကို ဦးမချတတ်သူများ၊ ဘုရားရှိခိုးမရသူများ မရှိ သလောက်ရှား၏။ အနည်းဆုံး နမောတဿ-ဘုရားရှိခိုးနှင့် ဩကာသ- ဘုရားရှိခိုးများကိုတော့ လူတိုင်းရကြပါသည်။

ဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်တော်များကို ထုတ်ဖော်ချီးကျူး၍ ကြည်နူးသော စိတ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်းအစဉ်အလာကား ရှေးပညာရှိ သူတော်ကောင်းကြီးတို့ အစဉ် တစိုက် လိုက်နာပြုလုပ်ခဲ့ကြသည့် အစဉ်အလာကောင်း အစဉ်အလာဟောင်း ကြီးတစ်ခုဖြစ်၏။

ထိုဘုရားရှိခိုးခြင်းကုသိုလ်သည် ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်နှင့် ဘာဝနာ ကုသိုလ်တို့တွင် ဒါန သီလကုသိုလ်တို့ထက် အဆင့်မြင့်၍ အကျိုးပေး ကြီးကျယ်သည့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိသမထဘာဝနာကုသိုလ်မျိုးဖြစ်၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် တစ်နေ့လျှင် နံနက်တစ်ကြိမ် ဘုရားရှိခိုးလေ့ရှိကြ ၏။ ရှိခိုးသည့်အခါ မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော် များကို ချီးကျူးရွတ်ဆို၍ ရှိခိုးကြ၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ ရွတ်ဆိုရှိခိုးကြသည့် ဘုရားရှိခိုးများ၌ ဘုရားရှင်၏ ဘုန်းတော် ကံတော် ဉာဏ်တော် ပါရမီတော် စသည်များနှင့်စပ်သော ဂုဏ် တော် ကျေးဇူးတော်များ အမျိုးမျိုးအစားစား ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ၏ အမျိုးမျိုးအစားစားသော ဂုဏ်တော်များကို နှုတ်က ချီးကျူး ရွတ် ဆိုသည့်အတိုင်း စိတ်ကလည်း ထိုဂုဏ်တော်များကို အောက်မေ့သတိရနေ ပါမူ ထိုအချိန်၌ ထိုအောက်မေ့သတိရနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာကုသိုလ်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ ဘုရားရှိခိုးကြရာ၌ ‘ဥမ္မတ္တကောဝိယဟိ ပုထုဇ္ဇနော’ ဟူသော အဆိုအမိန့်အတိုင်း ပုထုဇဉ်တို့၏စိတ်သည် သူရူး၏စိတ်ကဲ့သို့ မငြိမ်မသက် ရောက်ရက်ခတ်သော ပျံ့လွင့်လှုပ်ရှားတတ်သည့်သဘောရှိ၏။ ထို့ကြောင့်

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက “သူရူးသည် ထမင်းစားမှုကို ပြုမည်ဟု ဦးတည်ပါလျက် စိတ်ကိုအစိုးမရသည့်အတွက် ထမင်းစားမှု ပြီးစီးအောင် တည်ငြိမ်ခွင့်မရဘဲ ငါးလုတ် ခြောက်လုတ် စားမိလျှင်ပင် ထမင်း စားပွဲကိုသွန်မှောက်၍ ထသွားသကဲ့သို့ သတ္တဝါတို့သည်လည်း ‘ဘုရားရှိခိုး မည်၊ ဘုရားဂုဏ်ကို ကြည်ညိုသောအလုပ်ကို ငါ လုပ်ဦးမည်’ ဟု ဦးတည် ကြပါလျက် စိတ်ကိုမစိုးမရကြသည့်အတွက် ဣတိပိသော- တစ်ပုဒ်ဆုံး သည့်တိုင်အောင် ဘုရားဂုဏ်တော်တို့၌ စိတ်ကိုတည်ငြိမ်စွာ နေအောင် အစိုး မရကြ။ ဘုရားကိုလွှတ်၍ ထိုထိုအာရုံတစ်ပါးသို့ အခါများစွာ ထွက်သွား လွင့်ပါးလျက်ရှိကြ၏” ဟု မိန့်တော်မူထား၏။

ထို့ကြောင့် ဘုရားရှိခိုးကြသောအခါ ရှိခိုးနေသည့်အချိန်အတွင်း၌ စိတ်ကို အာရုံတစ်ပါးသို့မလွင့်ပါးစေဘဲ မိမိရွတ်ဆိုချီးကျူးနေသည့် ဘုရား ဂုဏ်တော်များ၌သာ စိတ်ကိုတည်ငြိမ်အောင်ထားနိုင်ရန် အထူးလိုအပ်လှ၏။ ဘုရားဂုဏ်တော်များ၌ စိတ်ကိုတည်ငြိမ်အောင်ထားနိုင်လျှင် ထားနိုင်သည် နှင့်အမျှ သတိ၊ သမာဓိ အားကောင်းထက်မြက်သော ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ ကုသိုလ်ဖြစ်တော့၏။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာဖြစ်သော ရှေးအကျဆုံး ဘုရားရှိခိုး

‘ဘုရားရှိခိုးအမျိုးမျိုး’ ဆိုသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ ဘုရားရှင်ကို ရှိခိုး ကြရာ၌ ဘုရားရှိခိုးသည် ‘တစ်ကျောင်းတစ်ဂါထာ၊ တစ်ရွာတစ်ပုဒ်ဆန်း’ အမျိုးမျိုးရှိ၏။ သို့ရာတွင် ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်များ ပါရှိသော ဘုရားရှိခိုးမျိုးသည်သာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာဖြစ်ခွင့်ရှိ၏။

ဩကာသ ကန်တော့ချီးကဲ့သို့သော ဘုရားရှိခိုးမျိုး၌ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်များ လုံးဝမပါရှိဘဲ ရတနာသုံးပါးတို့အား အပြစ် ပျောက်အောင် တောင်းပန်ကန်တော့၍ ဆုတောင်းသာပါရှိသောကြောင့်

ကုသိုလ်တရားဖြစ်ပွားစေကာမူ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာဖြစ်ခွင့် မရှိပါချေ။

ယခုခေတ်၌ အသုံးတွင်ကျယ်လာသော ‘နမောတဿ’ ဘုရားရှိခိုး မှာမူ တိုသော်လည်း ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော်များပါရှိ၍ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ ကုသိုလ်တရားဖြစ်ပွားနိုင်သော ရှေးအကျဆုံး ဘုရားရှိခိုးဖြစ်၏။

မှန်ပါသည်။ ဤကမ္ဘာမှပြန်၍ရေတွက်လျှင် ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာ ထက်၌ ပွင့်တော်မူခဲ့သော ဖုဿဘုရားရှင်၏ခမည်းတော် မဟိန္ဒမင်းကြီး သည် သားတော်ဖုဿဘုရားရှင်ထံသွားကာ ‘ငါ၏သားကြီးကား ဘုရား၊ သားအငယ်ကား ပထမအဂ္ဂသာဝက၊ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏား၏သားကား ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကတည်း’ ဟု စိတ်ကြည်နူးဝမ်းမြောက်ကာ သားတော် ဘုရားနှင့် အဂ္ဂသာဝကတို့ကို ဖူးမြော်ပြီး ‘နမောတဿ’ စသည်ကို သုံးကြိမ် ရွတ်ဆို၍ ရှိခိုးခဲ့ကြောင်း ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလာနထေရ ဝတ္ထု၌ တွေ့ရ၏။

ထို့အတူ ကျွန်ုပ်တို့ ဂေါတမဘုရားရှင်လက်ထက်၌လည်း ဓနဉ္စာနီ မည်သော သောတာပန်ပုဏ္ဏားမကြီးသည် ခင်ပွန်းသည်ပုဏ္ဏားကြီးက ‘ရှင် ဂေါတမကို ရှိခိုးရင် သတ်ပစ်မယ်’ ဟု ခြိမ်းခြောက်ထားသော်လည်း ပုဏ္ဏား ကြီးအတွက် ထမင်းပို့စဉ် ချော်လဲ၍ ဘုရားရှင်ကိုသတိရကာ ဝေဠုဝန် ကျောင်းတော်ဘက်သို့ လက်အုပ်ချီလျက် ‘နမောတဿ’ စသည်ကို ရွတ်ဆို ရှိခိုးကန်တော့ကြောင်း သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၌ ဟောကြားထား ၏။

မဇ္ဈိမပုဏ္ဏားပါဠိတော်၊ ဗြဟ္မာယုသုတ်၌လည်း ဗြဟ္မာယုမည်သော ပုဏ္ဏားပါမောက္ခကြီးသည် ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်သတင်းကို ဥတ္တရလုလင်မှ တစ်ဆင့် ကြားသိရသောအခါ ကြည်ညိုလှသဖြင့် ဘုရားရှင်သီတင်းသုံး တော်မူရာသို့ လက်အုပ်ချီလျက် ‘နမောတဿ’ စသည်ကို ရွတ်ဆိုရှိခိုး ကြောင်း ဟောကြားတော်မူထား၏။

ထို့ပြင် သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်၊ သက္ကပဉ္စသုတ်၌ သက္ကပဉ္စသုတ်ကို နာကြားရ၍ သောတာပန်ဖြစ်သွားသော သိကြားမင်းကြီးသည် အလွန် နှစ် သက်ရွှင်လန်းသောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာရကား ပဉ္စသီခနတ်သားအား ကျေးဇူး တင် စကား ဆုပေးစကားပြောပြီးနောက် မိမိလက်ဖြင့် မြေကြီးကို ပုတ်၍ ‘နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ’ ဟု သုံးကြိမ် တိုင်တိုင် ထုတ်ဖော်ရွတ်ဆိုပြီး ရှိခိုးသည်။

ဒုကအင်္ဂုတ္တိုလ်ပါဠိတော်၊ သမစိတ္တဝဂ်၌ အာရာမဒဏ္ဍပုဏ္ဏားကြီးသည် မဟာကစ္စာနထေရ်အား ‘လောကတွင် ရာဂ စသည်မှ လွတ်မြောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိပါသလား’ ဟု မေးလျှောက်ရာ ‘ဘုရားရှင်သည် လွတ်မြောက်တော် မူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါတယ်’ ဟု မထေရ်က ဖြေကြား၏။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏားကြီး သည် ဘုရားရှိရာသို့ လက်အုပ်ချီလျက် “နမောတဿ” စသည်ဖြင့် သုံးကြိမ် ထုတ်ဖော်ရွတ်ဆိုကြောင်း တွေ့ရှိရ၏။ ထို့အတူ ကောသလမင်းကြီး၊ ဇာဇုသောဏိပုဏ္ဏားကြီး၊ ကာရဏပါလီပုဏ္ဏားကြီးတို့လည်း ‘နမောတဿ’ စသော ဘုရားရှိခိုးကို သုံးကြိမ်ရွတ်ဆိုရှိခိုးကြကြောင်းကို မူလပဏ္ဏသပါဠိ တော်၊ မဇ္ဈိမပုဏ္ဏသပါဠိတော်နှင့် ပဉ္စကအင်္ဂုတ္တိုလ်ပါဠိတော်များ၌ ဟောကြား တော်မူ၏။

နမော တဿ ဘုရားရှိခိုးကို ရွတ်ဆိုရှိခိုးသည့်အခါ ဂုဏ်တော်များကို စိတ်ဖြင့်အောက်မေ့နှလုံးသွင်း၍ဖြစ်စေ၊ ပါဠိအနက်တွဲဖက်ရွတ်ဆိုအောက်မေ့ ၍ဖြစ်စေ ရှိခိုးမှသာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓါ နုဿတိဘာဝနာဖြစ်အောင် ရှိခိုးနိုင်ရန် နမောတဿ ပါဠိအနက်ကို နှစ်နည်း တင်ပြပါမည်။

နမောတဿပါဠိအနက်

၁။ အရဟတော = လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါခပင်းတို့၏ ဝပ်စင်း ကော်

ရော် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ = ရှိသမျှ ဥသည့် အလုံးစုံသောတရားတို့ကို ဆရာမရှိ မိမိအလိုလို ကိုယ်တော်တိုင် ဟုတ် တိုင်းမှန်စွာ သိတော်မူတော်သော။ တဿ ဘဂဝတော = ထိုမြတ်စွာ ဘုရား အား။ နမော-နမာမိ = ရိုသေမြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးပါ၏ အရှင် ဘုရား။

၂။ ဘဂဝတော = ဣဿရိယ၊ ဓမ္မ၊ ယဿ၊ သီရိ၊ ကာမ၊ ပယတ္တမည် ဘုန်းတော်ခြောက်လီနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ အရဟတော = တစ်ထောင့် ငါးရာ ကိလေသာရန်ကို အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အငွေ့အသက်မကျန်ရ အောင် ဝါသနာနှင့်တကွ ပယ်သတ်တော်မူပြီးထသော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ = သိစရာမှန်သမျှ မကျန်ရအောင် ရှိသမျှဥသည့် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ဆရာမရှိ မိမိအလိုလိုကိုယ်တော်တိုင် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိတော်မူထသော။ တဿတာဒိတဿ = ထိုသို့ သဘောရှိငြား ဂုဏ်တော်များနှင့် ပြည့်စုံတော် မူသော မြတ်စွာဘုရားအား။ မေ = ဘုရားတပည့်တော်၏။ နမော = ရိုသေ မြတ်နိုးရှိခိုးခြင်းသည်။ အတ္ထု = စင်စစ်မသွေဖြစ်ပါစေသား အရှင်မြတ် ဘုရား။

ဤပါဠိအနက်နှစ်မျိုးတို့တွင် နှစ်သက်ရာတစ်မျိုးမျိုးကိုကျက်၍ ထို ဘဂဝါဂုဏ်၊ အရဟံဂုဏ်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်များကို နှလုံးသွင်း အောက်မေ့ပြီး ရှိခိုးလျှင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားနိုင်ပါ သည်။

(၁) နံပါတ်မှာ ဘဂဝတော-ပုဒ်ကို တဿ(ပသိဒ္ဓပိသယတ)နှင့် တွဲ ပြီး ‘ထိုမြတ်စွာဘုရားအား’ ဟု နာမည်ဟော (နာမဝါစက) အနက်ပေးထား သဖြင့် အရဟံ (အရဟတော) ဂုဏ်တော်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ (သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ) ဟု ဂုဏ်တော်နှစ်ပါးဖြင့် ရှိခိုးခြင်းဖြစ်သည်။

(၂) နံပါတ်မှာ ဘဂဝတော-ပုဒ်ကို ဂုဏ်တော်ဟော (ဂုဏဝါစက)

အနက်ပေးထားသဖြင့် ဘဂဝါဂုဏ်တော် (ဘဂဝတော)၊ အရဟံဂုဏ်တော်၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဟု ဂုဏ်တော်သုံးပါးဖြင့် ရှိခိုးခြင်းဖြစ်သည်။

မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဆရာတော်ဘုရားကြီးက (၂) နံပါတ်နည်းကို နှစ်သက်သဘောကျကြောင်း ဩကာသကန်တော့ခန်းနှင့် သီလယူရှင်းတမ်း တရားတော်မှာ တွေ့ရပေသည်။

ဝိပဿနာနှင့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ

ဘုရားရှိခိုးခြင်းသည် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကျင့်စဉ်များတွင် အဆင့် အတန်းမြင့်သည့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိသမထဘာဝနာကျင့်စဉ်ဖြစ်သော်လည်း အချို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များက ဘုရားရှိခိုးခြင်းကို အထင်သေးကြ၏။ ဘုရား ရှိခိုးခြင်းသည် အကျိုးမရှိ၊ အပိုအလုပ်ဟုဆိုသူများပင်ရှိကြသည်။ အထူး သဖြင့် တရားအားထုတ်နေသောပုဂ္ဂိုလ်အချို့က ‘ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ်လုပ်၊ ဘုရားရှိခိုးမနေနဲ့’ ဟု ပြောလေ့ရှိသည့်အကြောင်း စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ မဟာ ဝိဇ္ဇောဒယချောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူသည်ကို ကြားနာ ရဖူး၏။

အမှန်ကား ဝိပဿနာအလုပ်မှ ကိုယ့်အလုပ်မဟုတ်ပါ။ ဘုရားရှိခိုး ခြင်း စသည့်ကုသိုလ်အလုပ်များသည်လည်း ကိုယ်လုပ်ရမည့် ကိုယ်အလုပ် များပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကုသိုလ်များတွင် မလုပ်ကောင်းသည့်ကုသိုလ်ဟူ၍ မရှိပါ။ ဝိပဿနာ ဘာဝနာအလုပ် အားထုတ်နေသည့် ယောဂီသည် ဗုဒ္ဓါ နုဿတိဘာဝနာအလုပ်ကို မလုပ်ရဟု ဒေသနာတော်များ၌လည်း မလာရှိ ချေ။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာသည် စိတ်ကိုရွှင်လန်းစေခြင်း၊ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်ခြင်း အကျိုးများရှိသည်ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုထားရာ ဘုရားရှိခိုးခြင်း စသည့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာအလုပ်သည် အားထုတ်ဆဲ

ဝိပဿနာအလုပ်ကို မထိခိုက်၊ မယုတ်လျော့သွားနိုင်သည့်အပြင် ပို၍ပင် တရားတက်စေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ဝိပဿနာယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဝိပဿနာအလုပ်၏ အခြေခံဖြစ်သည့် ဘုရားရှိခိုးခြင်း စသော ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာအလုပ်ကို ပို၍ပင် အားထုတ်သင့်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ၊ မေတ္တာဘာဝနာ၊ အသုဘဘာဝနာနှင့် မရဏသမ္ဘိတိဘာဝနာဟူသော ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးမျိုးတို့ကား မည်သည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်အားထုတ်၊ နေရာတကာ၌ အထူးပါဝင် အားထုတ်ရမည့် သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း၊ စောင့်ရှောက်ရမည့် အာရက္ခတရားလေးပါး (စတုရက္ခ) ဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း ကျမ်းဂန် ဖွင့်ဆိုချက်များကိုလည်း အထူးသတိထားကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း လေးစားရမည့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ

ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းအားထုတ်သည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ဘုရားရှိခိုးခြင်း စသည့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာအလုပ်ကို အထူးလေးစားလေ့ရှိသည့် ထုံးဟောင်းသာဓကကို ကျမ်းဂန်လာသည့်အတိုင်း တင်ပြဦးအံ့။

ရှေးအခါက ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းအားထုတ်ကြသည့် ရဟန်းတော်များသည် အရိုးကျေကျေ အရေစုတ်စုတ် နောက်မဆုတ်တမ်း သဗ္ဗပုဓာန် လုံ့လဝီရိယဖြင့် အားထုတ်လေ့ရှိကြသည်။ ဆွမ်းခံကြသည့်အချိန်ကိုပင် အလွတ်မထားဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားဖြင့်သာ လှမ်းသွားတော်မူကြသည်။

ထိုရဟန်းတော်များတွင် အချို့က ဆွမ်းခံအသွား၌သာ မိမိအားထုတ်နေသည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် လှမ်းကြွတော်မူ၏။ အပြန်တွင်မူ ကမ္မဋ္ဌာန်းမပါဘဲ ပြန်ကြွ၏။ ထိုယောဂီရဟန်းမျိုးကို အသွားဆောင်ယောဂီ (ဟရ) ဟုခေါ်၏။ အချို့ရဟန်းတော်ကမူ အသွားတွင် ကမ္မဋ္ဌာန်းမပါဘဲ အပြန်၌သာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် လှမ်းကြွခဲ့၏။ ထိုရဟန်းတော်မျိုးမှာ အပြန်ဆောင်ယောဂီ (ပစ္စရာဟ)

ဟုခေါ်၏။ အသွားအပြန်နှစ်မျိုးလုံးမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆောင်ယောဂီမျိုးကိုကား အသွားအပြန်ဆောင်ယောဂီ (ဟရပစ္စာဟရ) ဟုခေါ်၏။

ထို ဆွမ်းခံအသွားအပြန်နှစ်မျိုးလုံးမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် လှမ်းကြသည့် အသွားအပြန်ဆောင်ယောဂီ (ဟရပစ္စာဟရ) ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည်ပင်လျှင် မိမိဆွမ်းခံကြွရာလမ်း၌ စေတီပုထိုး ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်များရှိပါက ထိုနေရာသို့ ရောက်ရှိသည့်အခါ စေတီတော်သို့ဝင်ရောက်ရှိခိုးပူဇော်ရ၏။ ယူဆောင်လာသည့် ပစ္စည်းတစ်ခုကို ဘုရားမှန်အဝင်တွင် ချထားသကဲ့သို့ပင် မိမိဆောင်လာသည့်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှေးဦးစွာချရသည်။ ထို့နောက် မုခ်ဦးတန်ဆောင်းထဲ ဝင်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဘုရားဂုဏ်ကိုအာရုံပြုကာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာဖြင့် ကြွရသည်။ ကြီးသည့်ဘုရားဖြစ်က လက်ယာရစ်ပတ်ပြီး လေးဌာနကနေ၍ ရှိခိုးရသည်။ ငယ်သည့်ဘုရားဖြစ်က ရှစ်ဌာနကနေ၍ ရှိခိုးရသည်။

မုခ်ဝသို့ပြန်ထွက်လာသည့်အခါ၌လည်း ဘုရားဂုဏ်ကို အာရုံပြုကာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာဖြင့် မုခ်ဝအထိလာရသည်။ မုခ်ဝသို့ရောက်သည့်အခါ၌ မူလကချထားခဲ့သည့်ပစ္စည်းကို ပြန်ကောက်ယူသည့်အလား မိမိချထားခဲ့သည့် မူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပြန်ဆောင်ယူနှလုံးသွင်းပြီး ဆက်လက်သွားရသည်ဟု ‘ဂေါစရသမ္ပဇေ’ အပိုင်းကို ဖွင့်ဆိုရာတိုင်းတွင် ကျမ်းဂန်များ၌ ပြဆိုထား၏။

ဤကျမ်းဂန်လာထုံးကို နှလုံးမူလျက် မည်သည့်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ် အားထုတ်၊ ဘုရားရှိခိုးခြင်း စသည့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကိုမူ မေ့မထားရ။ အမြဲတမ်းအားထုတ်ရမည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဟုနားလည်ထားသင့်ပေသည်။

ကာဠိသူဌေးသမီး

ဤနေရာ၌ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာသည် ဝိပဿနာဘာဝနာ၏ အခြေခံ ဖြစ်ကြောင်းကို သာဓကဆောင်၍ ပြပါဦးမည်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကိုအခြေပြုကာ အရိယာနယ်ရပ်သို့ ဆိုက်ကပ် သွားကြပြီး သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်သွားကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ အကြောင်းကို ကျမ်းဂန်များ၌ များစွာဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ အနက် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ ဂုဏ်တော်များကို တစ်ဆင့်ကြားရုံမျှဖြင့် ကြည်ညိုသဒ္ဓါပွားပြီး သောတာပန်တည်သွားသည့် ကာဠိသူဌေးသမီး အကြောင်းကို တင်ပြလိုပါသည်။

ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ ကဿပဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် ဘုရားရှင်၏ သရီရဓာတ်မွေတော်မြတ်ကို ဌာပနာ၍ တစ်ယူဇနာမြင့်သည့် ဓာတုစေတီတော်ကြီးတစ်ဆူ တည်ကြသည်။ ထိုစေတီတော်ကြီးအပြီးတွင် အမျိုးကောင်းသား သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်တို့သည် ရဟန်းပြုကြ၍ ပိဋကတ် သုံးပုံကို တစ်ဖက်ကမ်းရောက်အောင် တတ်မြောက်ကြသည့် ပိဋကတ္တယ ပါရဂူကြီးများ ဖြစ်လာကြသည်။ တစ်ပါးတစ်ပါးလျှင် တပည့်အခြွေအရံ ငါးရာစီ ရှိကြ၏။ ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်၌ အလွန်ကျွမ်းကျင်လိမ္မာကြသည့် ဝိနည်းခိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ကြ၏။

တစ်ချိန်တွင် ဓမ္မဝါဒီရဟန်းနှင့် အဓမ္မဝါဒီရဟန်းတို့ အမှုဖြစ်ကြ၍ ဓမ္မဝါဒီရဟန်းက တရားလာစွဲရာ ထိုဝိနည်းခိုရ်ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါးတို့ သည် အဓမ္မဝါဒီရဟန်းကိုညွှာ၍ အမှုကိုလက်မခံဘဲ ရှောင်လွှဲနေလိုက်ကြ ၏။ ထိုသို့ အဂတိလိုက်မှုကြောင့် ဓမ္မဝါဒီရဟန်းကောင်းကလေးက ‘ယနေ့မှ ကဿပဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ပေပြီ၊ ဘုရားရှင်၏ သာသနာ တော်သည် ပျက်စီးမလှ ပျက်စီးရချေပြီ’ ဟု ပြောဆိုငိုကြွေးကာ ဝိနည်းခိုရ် ဆရာတော်ကြီး များထံမှ ထွက်ခွာသွား၏။ ထိုအခါမှပင် ဝိနည်းခိုရ်မထေရ်ကြီး နှစ်ပါးလုံး ထိတ်လန့်ပြီး စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ကြရသည်။

နောက်ဆုံး ပျံလွန်တော်မူသည့်အခါ အထက်နတ်ပြည်တို့၌ ဖြစ်နိုင် စွမ်းရှိကြသော်လည်း ထိုအဂတိလိုက်ခဲ့မှုကြောင့် ဆရာတော်တစ်ပါးက ဟိမဝန္တာဝယ် ဟေမဝတတောင်၌ ဟေမဝတနတ်စစ်သူကြီး သွားဖြစ်၏။ အခြားတစ်ပါးကမူ မဇ္ဈိမဒေသအတွင်း သာတတောင်၌ သာတာဂိရိ မည် သော နတ်စစ်သူကြီးဖြစ်၏။ သူတို့၏ တပည့်များသည်လည်း ဆရာတော် ကြီးများအပေါ်၌ သံယောဇဉ်ရှိသောကြောင့် ထိုနတ်စစ်သူကြီးများထံ၌ပင် အခြံအရံနတ်စစ်သားများ ဖြစ်လာကြသည်။

ထိုနတ်စစ်သူကြီးနှစ်ဦးတို့သည် နှစ်ကျိပ်ရစ်ဦးသော နတ်စစ်သူကြီး များတွင် စာရင်းဝင်သည့် တန်ခိုးကြီးနတ်စစ်သူကြီးများဖြစ်ကြ၏။ သူတို့ နှစ်ဦးသည် ဟိမဝန္တာဝယ် စည်းဝေးနေကျ နတ်အစည်းအဝေး၌တွေ့ဆုံကြ သောအခါ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက်မှတ်မိကြ၍ ကဿပဘုရားသာသနာ တော်၌ ရဟန်းဘဝဖြင့် အနှစ်နှစ်သောင်းနေခဲ့ကြရသော်လည်း ယခုလို အောက်တန်းစားနတ်ဘီလူးမျိုး၌ ဖြစ်ရပုံကို တွေးမိကြပြီး နှစ်ဦးလုံး စိတ် မချမ်းမသာဖြစ်ကြရသည်။ ထို့နောက် ‘မိမိတို့နေရာဒေသ၌ အထူးအဆန်း တစ်စုံတစ်ရာကိုတွေ့ခဲ့လျှင် တစ်ဦးကိုတစ်ဦးက အကြောင်းကြားစတမ်း’ ဟု ကတိထားခဲ့ကြသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ဂေါတမဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူလာ၍ မိဂဒါဝုန်တော၌ ဓမ္မ စကြာတရားကိုဟောကြားတော်မူသည့်အခါ ထိုတရားပွဲသို့ သာသာဂိရိ နတ်စစ်သူကြီးတစ်ဦးတည်းသာ ရောက်လာခဲ့၏။ ဟေမဝတနတ်စစ်သူကြီး မှာ ဟိမဝန္တာ၌ ခါတိုင်းထက်ထူးခြားသည့် သာယာကြည်နူးဖွယ်များဖြစ်နေ သည်ကိုတွေ့ရ၍ ထိုထူးခြားသည့်အကြောင်းတို့ကို မိတ်ဆွေသာတာဂိရိ အား ပြောပြရန် အခြံအရံများနှင့် သာတာဂိရိစစ်သူကြီးထံ ထွက်လာခဲ့၏။

သာတာဂိရိနတ်စစ်သူကြီးကလည်း မိဂဒါဝုန်တော၌ ဗုဒ္ဓရှင်တော် မြတ်ဘုရား ဗုဒ္ဓစကြာတရားဟောတော်မူနေကြောင်းကို ထိုဟေမဝတအား

ပြောကြားလိုသည့်အတွက် ဟေမဝတနတ်စစ်သူကြီးရှိရာသို့ နောက်ပါ နတ်များနှင့်အတူ ခရီးထွက်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ကိုယ့်ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကိုယ် ခရီးထွက်လာကြသည့် ခရီးသည်နတ်စစ်သူကြီးနှစ်ဦးတို့သည် ရာဇဂြိုဟ်မြို့ တစ်ခုသောအိမ်ပြာသာဒ်အဆောက်အအုံကြီး၏ အထက်ကောင်းကင်ယံ တွင် ဆုံမိကြသတည်း။

နတ်စစ်သူကြီးနှစ်ဦးတို့ တွေ့ဆုံကြရာ ကောင်းကင်၏ အောက်တည့် တည့်ရှိ ပြာသာဒ်အဆောက်အအုံကြီးမှာ ကာဠိသူဌေးသမီး၏ မိဘတို့ အိမ် ပြာသာဒ်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။

ထိုနတ်စစ်သူကြီးတို့ တွေ့ဆုံကြချိန်တွင် ကာဠိအမျိုးသမီးသည် ကိုယ်ဝန်ကြောင့်ဖြစ်သော ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုကို ဖြေဖျောက်ရန် အိမ်အထက်ထပ် ပြာသာဒ်ဆောင်သို့တက်၍ လေသာပြတင်းပေါက်ကိုဖွင့်ကာ လေညင်း ခံနေ ချိန်ဖြစ်၏။

နတ်စစ်သူကြီးနှစ်ဦးတို့ ဆုံမိကြလျှင် ဟေမဝတနတ်မင်းက ‘ဟိမဝန္တာ ၌ တမူထူးခြား အံ့ဩဖွယ်များဖြစ်ပေါ်နေတဲ့အတွက် မိတ်ဆွေကို မြင်စေလိုလို့ လာခေါ်ကြောင်း’ စတင်နှုတ်ခွန်းဆက်လိုက်၏။ သာတာဂိရိနတ်မင်းက လည်း ‘မိတ်ဆွေ ... ဟိမဝန္တာတစ်နေရာတည်းသာ ထူးထူးခြားခြားဖြစ်နေ တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာပဲ ထူးထူးအံ့ဩဖွယ်ရာတွေ ဖြစ်နေ တာပါ။ လောကသုံးခွင်ဘုံအပြင်မှာ ဗုဒ္ဓရှင်တော် ပွင့်ပေါ်နေပါပြီ။ အခု ဗာရာဏသီပြည်အနီး မိဂဒါဂုန်တောကြီးမှာ မေဗ္ဗစကြာတရား ဟောကြားနေတုန်းပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ ထူးထူး ခြားခြား အံ့ဩစရာများ ဖြစ်နေတာပါ။ အခု ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်ဖို့လိုက်ခဲ့ပါ’ ဟု ဘုရားဖူးဖိတ်ခေါ် လိုက်သည်။

နတ်စစ်သူကြီးနှစ်ဦးတို့ စကားပြောနေသံကို ကာဠိအမျိုးသမီးသည် လေညင်းခံရာမှကြားလိုက်ရာ ဒီအသံတွေဟာ အောက်ကလာတဲ့အသံတွေ

မဟုတ်ဘူး။ အထက်ကောင်းကင်ကလာတဲ့ အသံတွေနဲ့တူတယ်။ နတ်တွေ စကားပြောတဲ့အသံပဲ ဖြစ်လိမ့်မယ်’ လို့ ယူဆပြီး ငြိမ်သက်စွာ နားထောင် နေသတည်း။

ဟေမဝတနတ်မင်းကား သာတာဂိရိနတ်ထက် တန်ခိုးလည်းကြီး၏။ ပညာလည်း တတ်၏။ စိစစ်တတ်သည့် ဉာဏ်လည်းရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ချက်ချင်း မလိုက်သေးချေ။ လောကမှာ ဘုရားအတူ တရားအတူများ ပေါ သောကြောင့် ဘုရားစစ် မစစ် သိရန် သူ့မိတ်ဆွေ သာတာဂိရိနတ်အား မေးခွန်းပေါင်းများစွာ မေး၏။

‘အို မိတ်ဆွေ သာတာဂိရိ ...၊ မိတ်ဆွေမြင်ဖူးခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓဆိုသူသည် သတ္တဝါများအပေါ်၌ အရင်းအဖျားမခွဲခြားဘဲ စိတ်ကောင်းနှလုံးကောင်း ထားနိုင်ပါရဲ့လား။ ဣဋ္ဌာရုံနှင့်တွေ့လျှင် လိုချင်တပ်မက်မှုလောဘ၊ အနိဋ္ဌာရုံ နှင့်တွေ့လျှင် စိတ်ဆိုးမှု နှလုံးမယာသာမှု ဒေါသ၊ ဒေါမနဿတို့မှ ကင်းပါရဲ့ လား’ ဟုမေးရာ သာတာဂိရိနတ်မင်းက စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်း ထား နိုင်ကြောင်း၊ လောဘ ဒေါသတို့မှ ကင်းရှင်းကြောင်း ဖြေကြားလိုက်သည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် အပြန်အလှန်မေးဖြေပြီးသောအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ သုံးပါးလုံး သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ စရဏတစ်ဆယ့်ငါးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံပုံကို လည်း ကောင်း၊ ကိလေသာအသေဝါကုန်ခမ်း၍ ရဟန္တာဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗညု တ ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံပုံကိုလည်းကောင်း၊ နောက်ထပ်ဖြစ်ဖို့ရာ ဘဝ အသစ် မရှိပုံကိုလည်းကောင်းသိရသည့်အတွက် ‘သည်အတိုင်းပြည့်စုံလျှင် မိတ်ဆွေ ဖူးတွေ့ခဲ့ရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သုံးလောကထွတ်တင် သဗ္ဗညုတ တရားရှင် အမှန်ဖြစ်ပေသည်’ ဟု ချီးမွမ်းစကားပြောကြား၏။

ကာဠိအမျိုးသမီးသည် ထိုနတ်စစ်သူကြီးနှစ်ဦးတို့ အသီးသီး အပြန် အလှန် မေးကြဖြေကြရာ၌ ပါဝင်သော ဘုရားဂုဏ်တော်များကို အစအဆုံး

နားစိုက်နေ၏။ ယင်းသို့ နားစိုက်ထောင်ရင်းပင် ‘ဪ... ဗုဒ္ဓဆိုတာ ဤသို့ အံ့ဩဖွယ်အထူး၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေနဲ့ ပြည့်စုံတော်မူပါတကား’ ဟု ကြားရသော ဘုရားဂုဏ်တော်များကို အာရုံပြုကာ လွန်စွာနှစ်သက်ဝမ်းသာသော ပီတိများ တဖွားဖွားဖြစ်လာ၏။ ထိုဘုရားဂုဏ်လျှင် အာရုံရှိသော ပီတိဖြင့် နီဝရဏကိလေသာတို့ကိုပယ်ခွာ၍ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းမှု ပြုလေလျှင် ထိုနေရာ၌ပင် သောတာပန်တည်သွား၏။

ကာဠိအမျိုးသမီးကား တစ်လောကလုံးရှိ အမျိုးသမီးများတွင် ပထမဆုံးသော သောတာပန်တည်သည့် အမျိုးသမီးတည်း။ သောတာပန် တည်ရာ၌လည်း အလွန်ထူးဆန်း၏။ ဘုရားရှင်ကိုလည်း တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မမြင်ဖူးသေး၊ ဂုဏ်တော်များကိုပင် တစ်ဆင့်ကြားနာရသူဖြစ်၏။ ယင်းသို့ တစ်ဆင့်ကြားဖြစ်သည့် ဘုရားဂုဏ်တော်များကို အာရုံပြုပွားများသည့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကို အခြေခံ၍ သောတာပန်တည်သွားသည့် ကာဠိ အမျိုးသမီးကို ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ရဟန်းပရိသတ်၊ မင်းပရိသတ်တို့အလယ်၌ တစ်ဆင့်စကားကြား၍ ရတနာသုံးပါး၌ သက်ဝင်ကြည်ညိုသူ တပည့်မအပေါင်းတို့တွင် အမြတ်ဆုံး အသာလွန်ဆုံး ဖြစ်သည်ဟု အနုဿဝပဿဒအရာ၌ ဧတဒဂ်ထားတော်မူပါသည်။

ဤသို့ ကာဠိသူဌေးသမီးသည် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကို အခြေခံကာ သောတာပန်ဟူသော အရိယာနယ်ရပ်သို့ ဆိုက်ကပ်သွားကြောင်း ဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူထားပေသည်။

အခန်း (၂)

ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်များ

ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကို ပွားများရာ၌ ရှေးဦးစွာ ဘုရားရှင်အား သဒ္ဓါကြည်ညိုစိတ်များ ဖြစ်ပွားထားနှင့်ရန် လိုအပ်၏။

မိမိတို့ကိုးကွယ်သည့် ဘုရားရှင်အပေါ်၌ သဒ္ဓါကြည်ညိုစိတ်ထက်သန်ပါမှ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာကို ပွားများရာ၌ လေးလေးနက်နက်ရှိ၏။ ပါမောဇ္ဇ (ရွှင်လန်းခြင်း)၊ ပီတိ (ဝမ်းသာခြင်း)၊ ပဿဒ္ဓိ (ငြိမ်းအေးခြင်း) စသည်တို့ အဖြစ်လွယ်၏။

ဘုရားရှင်ကိုကြည်ညိုနိုင်ရန် ‘ဗုဒ္ဓကြောင်းရာ ကောင်းစွာသိမှ၊ ဗုဒ္ဓကိုလည်း ကြည်ညိုမည်’ ဟူသော အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သြဝါဒအတိုင်း မြတ်စွာဘုရား၏ ကြည်ညိုဖွယ်အကြောင်းအရာတို့ကို အကျဉ်းချုပ်သိထားနှင့်ရန် လိုပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်များကို အကျဉ်းချုပ် တင်ပြပါမည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်နှင့် ဉာဏ်တော်များကား ‘အနန္တဂုဏ၊ ဗုဒ္ဓဉာဏံ အပ္ပမေယျံ’ ဟု မိလိန္ဒပဉ္စာပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာကျမ်းများ၌ မိန့်ဆိုထားသည့်အတိုင်း ဤရွှေ့ဤမျှ ဂဏန်းချ၍ ရေတွက်မရနိုင်လောက်အောင် အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ များပြားလှပေရာ ဤ၌ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ